

Zpravodaj města Bělá pod Bezdězem

9/2025

ročník 49

VÁŽENÍ SPOLUOBČANÉ, MILÍ BĚLÁCI,

podzim nám pomalu, ale jistě začíná klepat na dveře, tak doufáme, že jste si dny letního volna dostatečně užili a načerpali dostatek sil na další období. Školáci, studenti usednou opět do lavic, tak nám dovoluňte, abychom jim popřáli mnoho štěstí a zdaru na cestě za získáváním vědomostí, ale na té cestě ať potkají nové kamarády, vytvoří si mezi sebou silná pouta kamarádství a prožívají samé krásné chvíle strávené spolu. Určitě k letní náladě přispěly i kulturní akce, které byly pro vás připraveny. Někdy ani déšť nás neodradil, abychom vydrželi až do konce koncertu nebo divadelního představení.

Zdařilé bylo určitě i malířské sympozium, které bylo již třetí v pořadí. Finanční prostředky získané prodejem obrazů, které městu darovali účastníci tohoto sympozia, budou přidány k finančním prostředkům určených na opravu zámku. Všem moc děkujeme.

Během léta došlo k přestěhování dětského oddělení a rehabilitace do nově zrekonstruovaných prostor ve zdravotním středisku a od tohoto měsíce se začíná ordinovat v novém.

Přejeme mnoho štěstí. V opravách střediska budeme pokračovat.

Po skončení sezony na koupališti se začnou bourat toalety v zadní části koupaliště a následně začne výstavba nových. Příští sezonu budete moci ohodnotit. A samozřejmě budou probíhat i další akce, které jsou naplánované. Úklid města, oprava komunikací, chodníků, zeleně, prořezávka stromů, oprava střech na městských objektech, pokračuje výstavba chodníku v Březince a další. Připravují se projektové dokumentace na další etapy výměny veřejného osvětlení za úspornější varianty, abychom byli připraveni na podání žádostí při vyhlášení dotačních titulů a neustále vylepšovali podmínky života v našem krásném městě. Přejeme ještě mnoho slunečních paprsků, které nám dodávají potřebnou energii, zlepšují nám náladu a kouzlí úsměvy na tvářích, se kterými jde všechno lépe.

Ještě v návaznosti na personální změny na stavebním odboru si vás dovoluujeme informovat, že činnost odboru bude v měsíci září výrazně

omezena. V této souvislosti předem děkujeme za pochopení. Dobrou zprávou je, že od října již stavební úřad začne fungovat v plném rozsahu své působnosti.

Jitka Tošovská a Dušan Hýbner, vedení města

SVĚTELNÝ MAJÁK V BĚLÉ ANEB ZAŽIJ BĚLOU V JINÉM SVĚTLE

I když sotva začalo září a léto stále trvá – ale spoň astronomicky –, rád bych vás pozval na akci, která se odehraje na přelomu října a listopadu. Jedná se o událost, která se v Bělé v dohledné době pravděpodobně nebude opakovat. Tou událostí je neobvyklá světelná podívaná s názvem Světelný Maják aneb Zažij Bělou v novém světle.

V pátek 31. října a v sobotu 1. listopadu můžete jako občané města navštívit 10 zajímavých interaktivních i vizuálně uměleckých světelných instalací. Předběžně počítáme se zahájením programu v **17:00. Volně přístupná část potrvá do 22:00, placená bude prodloužena až do 23:00.**

Dovolte mi tedy pozvat vás na první ochutnávku – na procházku místy, která pro vás ve spolupráci s Nadačním fondem Škoda Auto připravuje Kultura Bělá.

Volná část začne příchodem do města Českou branou, která bude velkoryse nasvícena.

Z České ulice ji navíc doplní první videomapping představující významné osobnosti Bělé. Na náměstí na vás čeká několik stanovišť, která díky kreativitě výtvarníků z kreativní agentury ARTShifters.eu získají výjimečnou atmosféru. Těšit se můžete například na snový videomapping na průčelí radnice, nebo na zónu pro děti s instalací Prasečí farma. Vyzkoušíte si i netradiční verzi stolního tenisu – PING-PUNG, kde nejde o porážku soupeře, ale o společné udržení míčku ve hře pod UV světlem.

Na Motýlí louce ve spodní části parku se můžete vyfotit s obřími „živými“ motýly a velkými světelnými koulemi. Poté se vydejte k bělskému zámku, kde se nachází placená zóna. Cestu vám ukáže světelná instalace SPRÁVNÝ VÍTR, která bude opravdovým majákem a funguje zároveň jako velký hudební světelný nástroj.

Zakoupením vstupenky získáte přístup k dalším zážitkům v největší běžně přístupné památce města – tentokrát v zcela novém světle. Čeká na vás interaktivní hra s démony (čer-

tíky), kteří vylézají ze scény ZAMRZLÉ PEKLO. Vaším úkolem bude zasáhnout je a zabránit jim znovu ovládnout peklo. Ve sklepě vás čeká tajemná vizuální hříčka OHMEGA, která prověří vaše nervy i žaludek. Ten si můžete uklidnit v dětských dílničkách nebo při videomappingové instalaci ZÁMECKÉ ŠTĚSTÍ, kterou lze ovládat – a tudíž bude pokaždé jiná. Na závěr si můžete v klidu popovídat s hraběcí rodinou Valdštejnů ve Valdštejnském sále osvětleném mihotavou září svíček. Možná přijmete pozvání k hraběcímu stolu na čaj či kávu.

Vstupenky budou v prodeji od poloviny září za zvýhodněnou cenu přes ticketingovou platformu SMSTicket nebo přímo na místě během akce.

Možná vás napadlo, proč se akce koná právě na přelomu října a listopadu. Nebylo by to v létě lepší? Hlavním důvodem byla světelná náročnost – v létě, kdy je světlo až do devíti večer, by si ji nemohli užít naši nejmenší návštěvníci a to by byla škoda. Když se naskytl termín během víkendu, kdy začíná Tréglova Bělá a zároveň jsou Dušičky, rozhodnutí bylo jasné.

Zda bude akce úspěšná, záleží i na vaší účasti a nadšení – na vás, návštěvnících, kteří se přijdou pokochat podzimní světelnou podívanou, jaká v Bělé ještě nebyla. Jak říká rodák z nedaleké Sobotky a umělecký šéf festivalu Jiří Suchánek: *Podzim je prima – ještě by tak mohla být mlha.*

V minulých letech se akce díky Nadačnímu fondu Škoda Auto konala v Kosmonosech a v Mnichově Hradišti. Právě Mnichovo Hradiště zaznamenalo fenomenální účast cca 7 500 návštěvníků. Bělá se tedy stává třetím městem, které bude Světelný maják hostit.

Těšíme se na vás – naše nadšené návštěvníky!

Petr Matoušek, ředitel Kultury Bělá

VYBÍRÁME ZE ZPRAVODAJE...

(STR. 1-2) Z DĚNÍ VE MĚSTĚ

Zveme na světelnou show

Odpadové hospodářství

Z mateřské školy

Posvícení

(STR. 3) Z KULTURY

Komorní sál

Výstavní sál

Valdštejnský sál

Zámecký klubík

Z historie lesnického vzdělávání v Čechách

(STR. 4) Z HISTORIE

Když v Bělé stával hrad
- pokračování

(STR. 5) Z MUZEA PODBEZDŽÍ

Společenská rubrika

Pozvánka na varhanní koncert

Recenze knihy Roberta Šimůnka

(STR. 6) ZE SPORTU A SPOLKOVÉ ČINNOSTI

Bělští turisté zvou

Bezdědický krpál

Pololetní kurz smyslohraní

Zpravodaj pořád
u sebe? Stačí ho jen
stáhnout...

ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

Informace k samostatného svozu popela na topnou sezonu říjen 2025 – březen 2026

Ve spolupráci s naší svozovou příspěvkovou organizací Technické služby města Bělá pod Bezdězem stále nabízíme občanům města Bělá pod Bezdězem a příměstských částí Šubrtov, Pohotovostní osada, Březinka, Bezdědice a Hlínoviště možnost samostatného sběru a svozu popela, který již několik let občané využívají.

Jedná se o odpad ze spalování uhlí, který většinou v současné době končí v „popelnici“ na směsný komunální odpad (dále jen SKO). Princip samostatného sběru a svozu popela spočívá v ukládání popela do zvláštní nádoby o objemu 120l a pravidelném svozu v topném období, tj. v zimních měsících (říjen–březen).

Zapojit se mohou občané, kteří bydlí v rodinném domě a k jeho vytápění používají uhlí, popř. dřevo. Cílem je umožnit občanům soustředit popel odděleně od směsného komunálního odpadu, a tím snížit množství SKO odvezeného na skládku nebo do spalovny. Popel bude ukládán buď do zapůjčených 120l popelnic červené barvy označených samolepkou SEPARACE POPELA, nebo do vlastních popelnic označených samolepkou

SEPARACE POPELA - tuto samolepku dostanete na sběrném dvoře v Mělnické ulici.

Prosíme všechny občany, zejména pak i ty, kteří již využívají samostatný svoz popela, o vyplnění žádosti o vývoz popelnice na popel na další topné období, které začíná 9. 10. 2025. Vyplněnou žádost lze odevzdat na sběrném dvoře, či zaslat naskenovanou na emailovou adresu: odpady@mubela.cz, nebo vyplnit na stránkách města, kde tuto žádost naleznete na: <https://www.mubela.cz/svoz-popela/>.

Po odevzdání žádosti budete zařazeni do seznamu k 14dennímu svozu popela. Předšlé žádosti na topnou sezonu 2024–2025 svozu popela se tímto ruší. Svoz této komodity bude probíhat od 9. 10. 2025 až do konce března 2026 a může dojít i k prodloužení svozu na měsíc duben, samozřejmě záleží na počasí. Případné dotazy směřujte na tel: 736 509 380, nebo na email: odpady@mubela.cz.

Děkujeme za vaši spolupráci

J. Kodriková – odpady.

LETNÍ OPRAVY A ÚPRAVY V MATEŘSKÉ ŠKOLE

O prázdninách prošla naše mateřská škola ve Velenského ulici výraznou proměnou. Nešlo jen o drobné opravy, ale tentokrát jsme se pustili do pořádné revitalizace prostor. Začali jsme v hlavní kuchyni a postupně jsme se přesunuli i do dalších částí školy. Třída Veverky a přilehlé místnosti – šatny, koupelna a výdejní kuchyňka – dostaly novou, svěží výmalbu. Ve třídě Broučků jsme museli kompletně oškrábat starý strop, na kterém se odlupovala původní malba, a poté jej natřeli speciální barvou. Celý prostor teď navíc září díky novému LED osvětlení. Ještě rozsáhlejší proměna proběhla v druhém pavilonu, kde jsou třídy Žabiček a Včeliček. Nejdrive jsme vyklidili veškeré vybavení a odstranili staré linoleum a původní parkety, které už byly ve špatném stavu. Podklad pod novou krytinu bylo nutné pečlivě srovnat, zpevnit a připravit speciální technologii, aby byl

dokonale rovný a odolný pro další roky provozu. Poté jsme položili zbrusu nové PVC a koberce a vymalovali nejen třídy, ale i všechny navazující prostory – šatny, výdejní kuchyňku a umývárny. Ve třídě Včeliček jsme navíc vyměnili popraskanou dlažbu v koupelně a do šaten přibýlo nové LED osvětlení i ochranné kobercové obklady na stěny. Abychom vám přiblížili, jak velká proměna se udála, připravili jsme pro vás fotky z průběhu prací – tedy před, během a po rekonstrukci. Děkujeme všem šikovným řemeslníkům, městu Bělá pod Bezdězem, našemu zřizovateli, a všem, kteří se na opravách podíleli. Teď už se jen těšíme, až v září otevřeme dveře našim dětem a ukážeme jim školku v novém kabátku.

Věříme, že se jim tu bude líbit stejně jako nám.

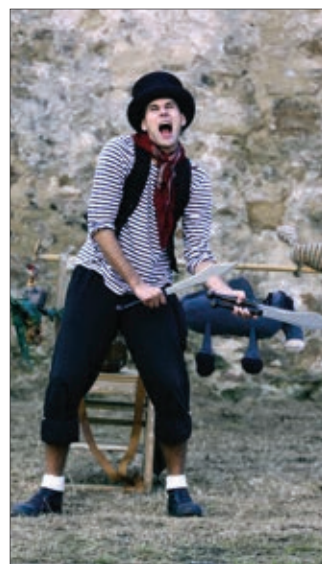
Eva Šírková, ředitelka MŠ

POSVÍCENÍ A EHD (EVROPSKÉ HISTORICKÉ DĚDICTVÍ)

Neděle 14. 9. 10-17 hod.

Zveme vás na posvícenský jarmark do parku na Masarykovo náměstí. Program bude doplněn stánkovým prodejem. Najdete tu kouzelníka, dravce, cirkusovou školu, chůdáka i pohádku Brémští cirkusanti.

Dopoledne hraje **KŘÍDLOVANKA** a odpoledne ji vystřídá veselá kapela **ŠOUFL ŠOU**.

Kromě toho si můžete zajít od 10 do 15 hod. na sklenku vína a milou hudbu dua Témbr do České brány, kterou nám v rámci dnů otevřených památek zpřístupní galeristka Světlana Žalánková.

V zámku nabídneme prohlídky v 9, 11, 13 a v 15 hod., tentokrát zcela zdarma. V 17.30 vás pozveme do Valdštejského sálu bělského zámku na koncert skupiny Musica dolce vita, která si ke dni EHD připravila repertoár známých světových skladatelů. V podání mezzosopranistky Barbory de Nunes Cambráia, flétnistky Žofie Vokálové a harfistky Zbyňky Šolcové se tak můžete zaposlouchat do Menuetu J. S. Bacha, variací na téma Kouzelná flétna T. A. Hoffmana, ale také uslyšíte tři nádherná zpracování skladby Ave Maria. Vstupné dobrovolné.

KOMORNÍ SÁL KULTURY BĚLÁ

KRYŠTŮFEK SE ZTRATIL V LESE

Divadlo Pruhované panenky, Praha
Sobota 20. 9. od 15 hod.

Kryštůfek se ztratil v lese. Když překoná svůj strach a vydá se lesem, začnou se mu zjevovat bytosti, které běžně nespatříte. Paní voda, král stromů, nebo květinová víla, ti všichni pomáhají chlapci s dobrým srdcem najít tatínka a vrátit se domů. Pohádka o tom, že kdo má laskavé srdce a ochotu pomáhat, vrátí se mu to v pomoci druhých.

Po létě se opět vracíme do Komorního sálu na Masarykově náměstí.

Pohádka je vhodná pro malé i větší děti. Vznikla na motivy knížky Jaroslava Kalouska Kryštůfek a lesní bytosti. Na scéně se výtvarně podílela ilustrátorka knižní předlohy Markéta Kotková. Autorská hudba: Pruhované panenky.

Vstupné: 50 Kč.

Vstupenky v prodeji před představením.

VÝSTAVNÍ SÁL KULTURY BĚLÁ

Z ČECH AŽ NA BALI

Jan a Filip Nezdarovi
6. - 29. 10.

Kombinace maleb a fotografií v říjnu zpestří Výstavní sál na Masarykově náměstí. Jana Nezdaru možná znáte jako frontmana skupiny Jizera Country. Ve svém volném čase se ale kromě hudby věnuje také malování obrazů. Jeho syn Filip přiveze fotografie ze svých cest hlavně po Rakousku a Slovinsku. Výstava bude zahájena vernisáží v neděli 5. 10. od 16 hod. s hudebním doprovodem Jana Nezdary.

RECITÁL VE VALDŠTEJNSKÉM SÁLE

Loes van Schaijk

Čtvrtek 11. 9., zámek od 18 hod., vstupné 50 Kč

Loes van Schaijk (čti «Lus») je písničkářka původně z Nizozemska, která od roku 2018 žije v Praze.

Do svých vystoupení vkládá srdce i duši a spojuje se s publikem tak, že ho rozesměje, rozpláče, rozezpívá a přivede k zamyšlení.

ZÁMECKÝ KLUBÍK

Po prázdninové přestávce se od října znovu začneme pravidelně setkávat při tvořivé práci v zámeckém Klubíku.

Program a přesné časy budeme postupně uveřejňovat na sociálních sítích a webových stránkách Kultury Bělá.

BĚLÁ POD BEZDĚZEM, KOLÉBKA LESNICKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ V ČECHÁCH

Před 170 lety se bělský zámek stal střediskem odborného vzdělávání středoevropských studentů lesnictví. Před 100 lety byla tato nejstarší lesnická škola v Čechách v Nových Zákupích postátněna.

Hned dvakrát si v letošním roce můžeme připomenout nejvýznamnější vzdělávací instituci v našem městě. Do lavic učeben v severním paláci zdejšího zámku (této nejstarší lesnické školy v Čechách) v květnu 1855 usedli (podle sdělení městského kronikáře Josefa Umlaufa v rukopisu Dějepisů okresního města Bělé, jinak Nového Bezdězí v Boleslavsku, tito žáci: František Břejha z České Lípy – otec c. k. měřič, Karel Bušek z Koutu – otec foršmistr, Josef Chládek z České Kamenice – otec stavitelský inspicient, Bohuslav Čermák z Teplic – otec c. k. školní rada, Jindřich Duce z Kladna – otec nadlesní, Antonín Dyk z Nemilkova – otec nájemník dvora, Hugo Feurich z Kosmonos – otec nadlesní, Robert Jiřík z Března, Rudolf Heřmanovský z Podolí – otec lesní mistr, Karel Hlava z České Lípy – otec správce pivovaru, Karel Horský z Pardubic, Jan Hůml z Jindřichova Hradce, Josef Jelinek – otec správce, Josef Jílek z Plzně – otec pekař, Otto Kintzl z Nové Vsi – otec správce pivovaru, František Linke ze Saska – otec hostinský, Karel Michl z Plasu, Vinc. Mikoláš z Ml. Boleslavi (nenastoupil nebo nedostudoval), Eduard Müller z Luče – otec myslivec, Robert Oppitz z Lišova – otec lesní úředník, Václav Pachmayer z Klatov, Eduard Pohl z Liberce – otec učitel, Gustav Polák z Rakovníka – otec berní oficiál, František Přibíl z Třeboně – otec registrátor archivu, Josef Reichel z Výšky Štěpánové – otec lesní mistr, Berthold Schneider z Velké Úpy – otec myslivec, Otto Schneller z Davidstahlu (Davidovo údolí) – otec faktor minerální, Karel Sprotz

z Hoření Krupy – otec pojezdny, František Svoboda z Grulichu, Arnošt Vysoký z Voronšari, Ambrož Hofman z Bikova – otec c. k. příručí okresní - a Rudolf Kaitzl z Třeboně – otec měřič. Za katedrou jim tu své vědomosti předávali: Robert Kropp, ustanovený za profesora věd přírodních; ženatý, otcem jednoho syna a dvou dcer. Byl v Drážďanech majitelem vlastního výchovacicího ústavu, protestant, asi 35 let. Dále profesor matematiky Dr. Franz Baur, svobodný, z Giessenu v Hessensku. Ředitelem a vyučujícím lesního hospodářství byl Robert Micklitz ze Slezských Pavlovic - ženatý, otec tří dětí, katolík. Asistentem pro lesnické vědy se stal Julius Schumann z Eisenachu, protestant, svobodný.

Po 70 letech tuto školu, v té době již sídlící v Nových Zákupích, přebírá do své správy československý stát jako Vyšší německou státní lesnickou školu, jedinou s německým vyučovacím jazykem v tehdejší Československu. Před sto lety tu do lavic usedli (podle GEDENKSCHRIFT DER STAATLICHEN DEUTSCHEN HÖHEREN FORSTSCHULE IN REICHSTADT anlässlich des JUBILÄUMSTREPFENS SEINER PROFESSOREN UND ABSOLVENTEN, vydáno Wels O. O. Rakousko 1967 (PAMĚTNÍ LIST NĚMECKÉ STÁTNÍ VYŠŠÍ LESNICKÉ ŠKOLY V ZÁKUPECH U PŘÍLEŽITOSTI VÝROČÍ JEJÍCH PROFESSORŮ A ABSOLVENTŮ, vydáno Wels O. O. Rakousko 1967), kopie v SOKA Česká Lípa i. č. 8929/79, a Gedentschrift der Staatlichen Deutschen höheren Forstschule in Reichstadt anlässlich ihres 80 jährigen Bestandes 1935. Pamětní publikace Státní německé vyšší lesnické školy v Zákupích k 80. výročí jejího založení, rok 1935) tito žáci: Batke Karl, Bužga Franz, Drechsler Johann, Emmerling Edmund, Erlebach Johann, Fremuth Johann, Hartl Karl, Hauptmann Gerhard, Hoyden Norbert, Hübner Hermann, Lauer mann Walter, Melcer Vinzenz, Naisar Max, Prinz Friedrich, Tomasch Bruno, Waldstein Eduard, Waloschka Walter, Wohlmann Gisberg, Wotke Arthur. Vzdělávali je profesoři: ředitel ústavu Ing. Štěpán Schmid, který vyučoval lesnické hospodářství, profesor Ing. Bedřich Croy a po něm August Wabra ze Zákup vyučovali botaniku, lesnictví a zemědělství a měli na starost rozsáhlé arboretum, profesor Ing. Karel Bohutínský z Dobříše zoologii, ochranu lesa, myslivost a rybářství, profesor Dr. Hugo Hermann vyučoval německý a český jazyk a vlastivědu, profesor Dr. Emil Merker z Prahy vyučoval lokalizaci, mineralogii a chemii, Eduard Langer lesnictví a poslední ředitel Vyšší lesnické školy s německým vyučovacím jazykem v Hranicích na Moravě, profesor honorární docent Ing. Gustav Merker, zde vyučoval botaniku.

Záhlaví vysvědčení lesnické školy v Bělé, druhá polovina 19. stol.

Líc dopisnice - zámek Bělá

Vyšší lesnická škola v Zákupích - přelom 19. a 20. stol.

Josef Müller

KDYŽ V BĚLÉ STÁVAL HRAD

Díl III. Jan Jenec z Janovic, Jetřich Bezdružický z Kolovrat a na Buštěhradě, Jan a Bernard z Valdštejna - část 4

1507

Monstranci nová

Léta 1507 konšelé bělstí dali peněz Martina Kříže Hedarových na monstranci 14 kop s 17 grošů, Dusikových 5 kop a Laškovského 10 kop, ouhrnkem 29 kop 17 grošů.

Žďár

Před radou města Bělé stal se smír a v knihy městské vložen mezi Mikšem Ždiarkem ze Žďáru a Janem Malovcem též ze Žďáru.

Hejtmané bělstí a bezdězský

Hejtmanem na Bělé Zdeněk z Rosic, první hejtman na Bělé pan Jan z Brodec a Visky. Hejtman na Bezděží pan Václav z Hřeplíc (viz listin stranu 244. číslo CLIII.). Rúrař městský (Darováním vodovodu vrchností městu pravděpodobně přešla údržba a náklady na provoz tohoto vodovodu, který dopravoval vodu i na místní hrad na město Bělou. O čerpání pramenité vody a údržbu vodovodu se staral městský zaměstnanec.)

Téhož léta obec města Bělé uzavřela smlouvu s rúrařem Michalem o vody vedení do města až do jeho smrti, za čež mu obec pojistila ročního platu pět kop grošů míšenských a sukní k dílu i škorně, a kdyby kladl více nad dvě truby od každé, má jemu groš bílý dán býti atd. (viz listin stranu 100. číslo XL.). Farářem v Bělé byl Tomáš utraquista (viz od 102)

UMLAUFE, STR. 90

1508

Kuřívody

Léta 1508 v městě Bělé Matěj Novák koupil dům od staré Taškové za 17 kop. Téhož léta vyručen byl z bělské právní vazby Jan Synek, kterýž uvězněn byl zakročením pana Václava Litevského, od urozeného pána Alše Berky z Dubé a na Kuřívodech na základ 500 kop, aby byl Synek na hrad Pražský před soud zemský dostaven, kdy zapotřebí bude, pod propadením té zástavy.

Kopidlanský

Již po dvě léta pan Kopidlanský opověděl by městům Praze i jiným i králi Vladislavovi samému, maje přívrženců mnohých, toulal se po Čechách se svými zbrojnoši, osekával svým odporníkům jejich lidem ruce, nohy, uřezoval pysky, uši a nosy, kde jich dopadl, hubil a plenit, jejichž sídla a dědiny, tak že před ním hrůza šla a bezpečnosti nikde nebylo. I Nebužel vesnice od něho vypálena, i město Nymburk od něho přepadeno a mnohá jiná místa. To se dělo ze záští šlechty proti městům.

1509

Mlýn a kralevic Ludvík korunován

Léta 1509 Jakub Slanec koupil dům Koudelovský se zahradou v Bělé za 33 kop míš.

Mathůš mlynář koupil mlýn od Martina za 15 kop.

Téhož léta 1509 půl třetího léta starý kralevic Ludvík, syn českého krále Vladislava II., korunován jest v Praze na království české v kostele sv. Víta, a když jemu biskupové dávali korunu na hlavu, plakal on. Na království uherské byl již dříve korunován. Jeho otec však vládu obou panství a rytířský ustavičně na záhubu měst v Čechách jednali, města i jejich práva hubíce. Když pak Pražané s jinými městy na soudu zemském před králem Vladislavem o to při vedli proti pánům, tuť král Vladislav, ani té při nerozuměje, nechal pány soud vynésti proti městům, jsou města odsouzená k pokutě a ztrátě.

UMLAUFE, STR. 91

1510

Špitál bělský a kostel sv. Kříže

Léta 1510 měšťan bělský Jan Bareš daroval svou zahradu ku špitálu města Bělé s tím určením, aby požitky z ní chudým do špitálu se dávaly. Tato zahrada byla někdy Poláckovská. A leč od Vavřince Koše mající dává ku kostelu sv. Kříže, na světlo k službám Božím, a sice po své smrti – pakli by zchudl, že z toho sám užívatí bude, a coby zůstalo, ať se to předřečeným způsobem obrátí.

Mužský masopust, hejtman bělský

Zase se téhož léta jmenuje termín platů o mužském masopustu. Téhož léta na Bělé hejtmanem Václav Litevský.

Kláštevní zvon nový

Téhož léta 1510 pro klášter svatého Václava v městě Bělé nový

zvon pořízen veliký s obrazem svatého Augustina a nápisem. Tedy ten samý zvonař Bartoš lil tento zvon zdejší, kterýž byl i ulil největší zvon 200 centů těžký pro chrám svatého Víta v Praze.

1511

Mlýn pod klášteřem a písař

Léta 1511 v městě Bělé Jiřík zeť Dubkův koupil od mlynáře Petra mlýn podklášterský za 25 kop a zaval 8 kop, dopláceti má po 2 kopách ročně. Za 15 kop rukojmím byli Urban forman, Bara soukenník, když byl 1512, 2 kopy složil. Téhož léta 1511 Václav písař městský koupil sobě dům od vdovy Voršily Mutky, za 77 kop míšenských. Téhož léta Jan Nováku koupil v Bělé dům od Anny Rustové za 15 kop míšenských. Jmenují se též Jan Rakos švec a Kašpar pláteník.

UMLAUFE, STR. 92

1512

Kostel sv. Kříže

Léta 1512 v městě Bělé Oldřich bednář koupil od Vavry Srba dům Šestakovský za 25 kop míš. A manželka nebožtíka Pizlíka, v Bělé odkazuje na Boží dům sv. Kříže 3 kopy.

Vazačka a pán Bělé a Bezdězí

Za času purkmistra Jana od ráků, řečeného Rámného, najal Hanuš Bohatý od obce města Bělé dědinu „Vazačku“ na 10 let, z kteréž každoročně platiti má k obci půl kopy a hnoje 3 řady (viz listin stranu 244 č. CLIV.). Téhož léta Jakub rychtář Bělský dal od sebe revers panu Janovi Špetlovi z Janovic na Bělé a Bezdězí a raddě města Bělé, takový, že pod trestem se chce zdržeti od pohrůzek a pomluv (viz listin stranu 246. č. CLVII.). Tento rychtář bělský Jakub byl z úřadu rychtářského pro svou vzpurnost proti vrchnosti a raddě městské sesazen a na jeho místo rychtářem ustanoven měšťan bělský Matěj. Týž rychtář Matěj prodal dům svůj Pavlovi Kováři za 74 kop.

Vinopal, hejtman Bělský a Čistá mlýn

Jmenují se obyvatelé bělstí Martin Vinopal a Jan Novinka. Téhož léta byl hejtmanem na Bělé vladyka Jindřich Čěšvíc. Jíra z Čisté koupil mlýn od Pavla mlynáře za 86 kop.

Kostel, špitál, klášter

Téhož léta Mikuláš Prus měšťan bělský, u přítomností purkmistra Jana od ráků soukeníka, Matěje rychtáře a konšelů, čině svůj kšaft, odkázal kostelu sv. Kříže 2 kopy míš. na špitál městský 1 kopu míš., a na klášteřu sv. Václava 4 kopy 6 grošů, a coby ještě zbylo, ať jest dáno k záduší sv. Kříže. Z toho vysvítá veliká snášenlivost českých bratří zde v Bělé proti mnichům katolickým.

Téhož léta vdova Vania Pizlikova měšťka bělská, kšaftujíc, odkázala ku kostelu sv. Kříže 4 kopy míšenská. V její pozůstalosti jmenuje se mezi jinými věcmi také kuše rohová a hever a sedm šípů, též prostěradla kmentová, i lněná, cíchy a ubrusy kmentové, dva ubrusy cinovaté a tři pruhovaté, 2 ručníky prosté, dva čechlíky kmentové a 3 lněny – polštáře, podušky, peřiny, kožich králíkový, harasám podšitý, rubáš lnění. Poznamenání: Čechel neb čechlík byla tenká košile, buď mužská, neb ženská, anebo spodní sukně letní anebo dlouhá sukně mužská, anebo košile úmrtní.

V Bělé městě koupil sobě dům sirotčí Pizlinkovský za 28 kop míš. Pan Václav z Řeplic, purkrabí bezdězský.

1513

Posudné, drahota, kostel, špitál

Města česká svolila k placení posudného pro krále, od sudu po 1 groši bílém. Téhož roku byla drahota v chlebě, v mase i v rybách pro nedostatek vody mrazami tuhými. V městě Bělé Mikuláš Prus kšaftuje, odkázal ku kostelu sv. Kříže 2 kopy míš. a na špitál chudých 1 kopu u přítomnosti purkmistra Jana Poláka, konšel: Jana od ráků, Řehoře pekaře, Jiříka Fuky, Pavla Šaška a Matěje rychtáře. Matěj rychtář bělský koupil dům s půl lánem polí za kopci od Jana zedníka za 48 kop míšenských. Štěpán řezník koupil dům Pizlikovský od pana Václava z Řeplic za 33 kop.

Mlýn, záduší, včely

Matěj Beránek mlynář koupil mlýn od Václava Kuliška mlékaře za 114 kop míšenských. Téhož léta bělský měšťan Bareš kšaftoval u přítomností purkmistra Jana Vospala všecko své jmění své manželce, a co po ní zůstane, vše k záduší, jedině svému schovanci odkázal 5 kop míš., užitek z lesa a z trojích včel, aby šel na vosk k záduší věčně. Čihadla v jeho lese odkázal schovanci svému.

Sladovna

Duchek sladovník prodal sladovnu svou pod městem Janovi sladovníkovi za 100 kop míš. Téhož léta Pražané nové dělostřelby, čtvrtnice a moždíře vystřelováním zkoušeli, stříleli z nich i měděnné ohnivé i kamenné koule.

UMLAUFE, STR. 94

1514

Kalecký český bratr

Léta 1514 český bratr Mikuláš Kalecký z Kalku a pán na Kalku vladyka koupil sobě v městě za 95 kop míšenských a za tu samú summu peněz prodal jej zase i s polí, zahradou a stodolou Janovi kožišníku.

Mlýn pod fortanou

Mlýn pod fortanou byl téměř léta v držení Ludvíka Plotha z Kovařína, vladyky. Primasem byl Jan soukeník na rámech. Žid Šimon Juda kupil dům od Matěje rychtáře bělského za 50 kop a také druhý ještě dům od Jana Novinky, totiž Rustovský dům, za 22 kop míšenských.

Mlýn, vazačka, špitál

Mlynář Beránek prodal svůj mlýn od Kuliška koupený Prokopovi Vrabcovi za 114 kop. Téhož léta obec města Bělé pronajmula svou dědinu Vazačku – kterouž Hanuš Bohatý léta 1512 na deset let najal – nyní, před vyjitím toho času, Jiřímu Urbanovi na 6 lét proti ročnímu úroku neb činží 20 grošů. Duchek soukenník, měšťan bělský, vypůjčil si od konšelů sirotčích Pizlikovských peněz 50 kop bez úroků na 10 lét proti povinnosti té by živil a odíval sirotky Pizlikovské. Urozený pán Bohuslav Drašický, český bratr, učinil podání na špitál bělský desíti kop, z čehož ročně 1 kopa špitálu vyplývala. Úřad konšelský v Bělé vyplácel za vyučení v řemesle jednoho sirotka 2 kopy 10 grošů. Jan Židek švec koupil sobě Šterbův dům za 14 kop.

1515

Česká Lippa

Léta 1515 vyhořelo město Česká Lippa i s kostely v 17 hodin ve dne.

Platila se zase daň králi z věřtele piva po 1 groši, aby se králi z dluhů pomohlo. Téhož roku pro krupobití a deště veliké drahota v Čechách povstala. Toho času rozmnožily se v Čechách gerlické peníze (mince od Zhořelce) mnoha falešnými a staly se nebernými.

UMLAUFE, STR. 95

1515

Lovčí, kostely v Bělé a v Sudoměři

Lovčím panským v Bělé byl Pruša. Měšťan bělský Bartoň Švacha odkázal kšaftem svým v den po narození Panny Marie na kostel farní v Bělé 3 kopy míšenská, a na kostel do Sudoměře 2 kopy a ten šindel na jeho dvoře ležící a šindeláků 6 kop, též včely na vosk do kostela sudoměřského. Přítomní byli: purkmistr Mathůš Hrochův, konšelé Bára soukeník, Jan Volpn a Pavel Šašek.

Vrátno

Téhož léta pojistila jest sobě obec Vrátenská v knihách městských, vložením následujícího spisu, své meze: My purkmistr a radda města Bělé, v ty časy Řehoř pekař, Jan Ramný soukeník, Paulus Faber kovář, Jan Maršů, Beneš soukenník, Jan Volf, Vaněk Svědiroh, známo činíme tímto zápisem. Předstoupilíť jsou před nás obec Vrátenká, oznamující obce své obdarování, kteréž mají od starodávna svobodné meze a draha, pokud a kterék jich užívatí mají. Draha svobodná Vrátenských počínají se od Trnovské rokle až do Strašína, Strašín veškeren až do hranic Vostřenského, straně všecky, a počínají se pod Touským polem až do kopců Stránských. Důl veškeren počna se od Stráneckého háje až do šenských hranic pod Stránecký háj, a Hora nad Libovicím Vrátenská všecka jest, počíná se od Libovice a běží do Vojetinských kopců, kteréžto mají se panem Hržanem a knězem bezdězským, půl dolů Vrátenských počíná se od kopců páně Hržanových, které má s Vrátenskými spolu a konec až do etc.

Soukeníci

Z toho vidno, že v Bělé toho času v radě konšelské sedělo šest soukeníků, a lze souditi, že zde soukenictví dobře prospívalo, neboť mimo rady byli i jiní snad mnozí toho řemesla mistrami. Měšťan bělský Jíra Plachý učinil svůj kšaft.

MUZEUM PODBEZDŽÍ V ZÁŘÍ

Těšíme se na vaši návštěvu, a to denně mimo pondělí, vždy od 9 do 16 hodin.

Dny Evropského historického dědictví

Neděle 14. 9.

Také v letošním roce se můžete těšit na otevření řady památek v našem městě. V tento den budou všechny výstavy Muzea Podbezdžíz zpřístupněny zdarma. Zároveň budou od 13-16 hod. otevřeny také prostory kostela sv. Václava v areálu bývalého augustiniánského kláštera v Bělé.

Posílení imunity před podzimní plískanicí

Středa 24. 9. od 17 hod., vstupné: 50 Kč

S Mgr. Jarmilou Koutovou si budeme povídat o tom, jak přírodní cestou podpořit své zdraví, jaké bylinky a rituály mohou pomoci při přechodu do chladnější části roku. V praktické části si společně **namícháme vlastní bylinkový čaj**, který si odneseš domů – jako malý voňavý dárek pro sebe nebo své blízké.

SKLOŇ SE KE SKLU - 14. 8. - 28. 10.

Výstava originálních skleněných figurek hmyzu, žab a jiných živočichů, květin a dalších větších či menších děl a dílek z dílny manželů Karla a Evy Urbanových – Urbanglass.

ALMARA STORIES - 3. 5. - 28. 10.

„Almara – jarmana – halmara“. Unikátní výstava z muzejních sbírek nám poodhalí tajemství ukrytá ve vzorech a barvách tradičně malovaného nábytku. Vstupte do světa symboliky, lidové tvořivosti a tichého poselství, které naše předky provázelo každodenním životem.

OTTO THAM - 10. 6. - 28. 10.

Výstava přibližuje rozporuplnou osobnost německého vládního komisaře Otto Thama, který v čele městské správy v Bělé působil v letech 1941-1945. Na jedné straně nenáviděný Němec, člen SA, na straně druhé člověk, který se významně zasloužil o rozkvet Bělé, ničil anonymy, které dostával, a několika lidem zachránil život.

ŠLECHTICKÉ REZIDENČNÍ MĚSTO V POZDNĚ STŘEDOVĚKÝCH ČECHÁCH I. A II., ROBERT ŠIMŮNEK

Panovnické dvory byly mocenskými, společenskými, ekonomickými a kulturními centry raného a vrcholného středověku. V období pozdního středověku vývoj směřoval od absolutní monarchie ke stavovskému státu a nastávala celková modifikace dělby moci. V zemích Koruny české, společně s panovníkem, určovali „pravidla hry“ příslušníci několika desítek aristokratických rodů (mj. Rožmberkové, Lobkowiczové, Pernštejnové, Šlikové, Berkové z Dubé, Bořitové z Martinic, Švihovští z Rýzmburka, Černíčovští z Kácova, Kolowratové, Vencelíkové z Vrchovišť, Zajícové z Házmburka, páni z Ronšperka, páni ze

KVĚTNOVÉ DNY 1945 V BĚLÉ POD BEZDŽEM

10. 6. - 28. 10.

Dne 8. 5. uplynulo 80 let od konce největšího globálního konfliktu – 2. světové války. Touto malou výstavou chceme připomenout průběh květnových událostí v Bělé tak, jak je zachycuje bělská kronika.

FENOMÉN SPARTAKIÁDA

aneb Jak jsme žili spartakiádou v Bělé p. B. a okolí

10. 6. - 28. 10.

Československé spartakiády, organizované v letech 1955-1985, představují – opomeneme-li politický podtext – nejen unikátní fenomén v rámci dějin sportu a tělovýchovy, ale i významnou společenskou událost, na kterou mnozí pamětníci rádi vzpomínají. Bývaly svým rozsahem ve světě jedinečné a vystoupit na nich byla pro sportovní skupiny obrovská pocta. Letos je to právě 40 let, co se konala ta poslední. Přijďte si proto zavzpomínat vy, její účastníci, a všichni ostatní, kteří nemáte tušení, o co se jednalo, ale jste zvědaví. Slibujeme sondu do minulosti s mírnou dávkou nostalgie a přijatelnou dávkou humoru.

Non solum nutritor / Ne pouhý pěstoun aneb Svatý Josef v symbolech a zobrazeních

23. 5. - 28. 10.

Výstava v zámecké kapli je tentokrát věnovaná svatému Josefovi. Je znám jako pěstoun Ježíše Krista, ale nebyl jen jím. Jeho osoba je také synonymem pracovitého, poctivého a skromného člověka. A nejen to... Výstava je součástí prohlídky Muzea Podbezdžíz a bude otevřena do 28. 10.

PŘÍRODA PODBEZDŽÍ

3. 5. - 28. 10.

Podbezdžíz je oblast na pomezí Středočeského a Libereckého

kraje s dominantou hradu Bezděz. Kromě historického bohatství zastoupeného řadou stavebních památek zde nalezneme i množství přírodních rezervací, kde se vyskytují vzácné druhy rostlin a živočichů. Nová výstava vás vezme na procházku pestrou krajinou a seznámí vás blíže s její florou a faunou.

PODBEZDŽÍ V PROMĚNÁCH ČASU

Stálá expozice

Nová interaktivní stálá expozice Muzea Podbezdžíz představuje tradici regionu, kulturní a historické památky i osobnosti Podbezdžíz.

Mše svatá v zámecké kapli sv. Josefa

Pátek 12. 9. v 18 hod.

Mše svatá v kostele sv. Václava

Pátek 26. 9. v 18 hod.

Poutní mše v kostele sv. Václava

Neděle 28. 9. v 8.30

Na svátek sv. Václava 28. 9. bude sloužena poutní mše svatá v kostele sv. Václava při augustiniánském klášteře v Bělé v 8.30.

MUZEUM PODBEZDŽÍ, Bělá pod Bezdězem
pobočka Muzea Mladoboleslavska, Zámek 1 (1. patro), Bělá p. B.

SPOLEČENSKÁ RUBRIKA

VZPOMÍNKY

„Jak tiše žila, tak tiše odešla.“

Dne 10. 9. uplyne již dlouhých 18 let, co zemřela moje drahá sestra Ladislava Dušičková. Kdo jste ji znali, vzpomeňte prosím se mnou.

Stále vzpomíná sestra Jarmila.

Dne 15. 9. uplynul celý rok od doby, kdy nás po těžké nemoci opustil manžel, tatínek a dědeček, Zdeněk Kopčan. Kdo jste ho znali, vzpomeňte si na něj společně s námi.

Stále vzpomínají manželka Milena, dcera Petra a syn Zdeněk s rodinou.

VARHANNÍ IMPROVIZACE V KLÁŠTERNÍM KOSTELE SV. VÁCLAVA PŘI KLÁŠTEŘE V TYRŠOVĚ ULICI NEDĚLE 14. 9. VE 13.30

v rámci bělského posvícení a dne
EVROPSKÉHO HISTORICKÉHO DĚDICTVÍ
Na varhany hraje P. Kamil Škoda.

Délka programu 30 min.

částech stránek knihy a umožňuje přehlednou orientaci v odkazech na archivní fondy a odbornou literaturu. O Šimůnkově výjimečném přístupu svědčí i to, že nezařadil statistické tabulky a vše publikuje v plném rozsahu.

Knihy Šlechtické rezidenční město v pozdně středověkých Čechách I. a II. je obzvlášť přínosná. Historii českých rezidenčních měst pozdního středověku autor líčí barvitě a zajímavě. Nejednoho čtenáře tak může inspirovat k přímému poznání tohoto prostředí i kulturního dědictví a vybičnout k zamyšlení nad skrytými osudy dávných vrchností a obyvatel těchto sídel. PhDr. Robert Šimůnek: Šlechtické rezidenční město v pozdně středověkých Čechách I. a II., ISBN: 978-80-200-3582-0, 1086 str., 1. vyd., Nakladatelství Academia, Středisko společných činností AV ČR, v. v. i. – Praha, rok 2025

recenze knihy: Stanislav Vaněk

POLOLETNÍ KURZ SMYSLOHRANÍ S POHYBEM V ZÁMECKÉM KLUBÍKU

Zveme děti a rodiče na pololetní kurz Smyslohraní s pohybem, který se bude konat každou středu v Zámeckém klubíku v Bělé pod Bezdězem. Lekce probíhají od 9:00 do 10:15, s výjimkou státních svátků a školních prázdnin.

Program je zaměřený na smyslové hry s různými materiály, jako je písek, voda, modelína či semínka, na tvoření s barvami, lepením, tiskem a střiháním, na zpívání, rytmizaci a společné kruhové aktivity. Součástí je také prostor pro volnou hru a zklidnění. Pohybovou část programu tvoří opičí dráha a různorodá stanoviště podporující rozvoj hrubé i jemné motoriky.

Kurz je příležitostí k setkávání, hravému objevování a společnému trávení času v příjemném prostředí.

Těší se na vás Sonča

Smyslohraní
Dopoledne plné vjemů, pohybu a tvoření
Hrát si smysly, objevovat. Vnímát svět celým tělem.

Kde nás najdete?
Středa - Bělá pod Bezdězem
Zámek 1, Zámecký klubík
hlavní nádvoří, pravá zadní strana

Kdy?
Vyberte si ze 2 časů:
• 9:00 - 10:15
• 11:00 - 12:15

Pro koho?
Děti od 1 roku do 5 let s rodiči.
Bez spěchu, bez tlaku.
Vnímáme potřeby malých objevitelů

Cena:
od 240 Kč/lekce
platí se jednorázově za celý kurz
Kapacita omezena nutná registrace

Kontakt:
www.miniklubik.cz
miniklubik@email.cz
737 240 441

Miniklubík - Smyslosvět
Prostor, kde děti objevují svět všemi smysly.

BĚLŠTÍ TURISTÉ V ZÁŘÍ ZVOU

Úterý 16. 9.
Jestřebická hřebenovka – Dlouhý vrch

V 10.30 hod. odjezd od kapličky (autobusová linka č. 250) na zastávku Jestřebí škola.

Trasa: Jestřebí – Dlouhý důl – Pruský kámen – Medvědí kámen – Dlouhý hřeben – Jestřebí – 6 km. Trasa je středně náročná s táhlým stoupáním a asi 50m prudkým sestupem. Podrobné informace na www.mapy.cz. Občerstvení s sebou, také možnost U Vejra na Bezdězu. Návrat po 17. hod.

Na přelomu měsíce od út 30. 9. do pá 3. 10. pořádáme zájezd do Brd a máme pro milovníky dobrodružství několik volných míst. Navštívíme např. legendární vrchol Tok, nejvyšší vrchol Brd a zároveň také Středočeského kraje, nebo si prohlédneme lovecký zámek Tři Trubky. V jeho bývalých hospodářských budovách je zřízen Dům přírody, jež ve vnitřní i venkovní expozici představuje přírodní, kulturní i historické pozoruhodnosti unikátní krajiny CHKO Brdy. Zájemci se mohou hlásit u J. Bollarda na č. 720584360, bližší info na webu: <https://tpdbela-podbezdem.wbs.cz/>

Jiří Bollard, horský vůdce

SKAUT
středisko Svornost
Bělá pod Bezdězem

Od září nabíráme děti od 2. třídy ZŠ. Pravidelné schůzky máme každé úterý od 17 do 19 hod. kromě státních svátků

a prázdnin v budově Na Střelnici, přijďte se podívat.
ZAČÍNÁME 16. 9. V 17 HOD.

Více info a foto: <https://svornost.skauting.cz/>
Těšíme se na vás!
SVORNOST BĚLÁ – PARTA SKVĚLÁ!

**ZVEME VÁS NA
10. ROČNÍK BĚHU DO VRCHU**

BEZDĚDICKÝ KRPÁL

**6. ZÁŘÍ 2025
V BEZDĚDICÍCH**

START DĚTSKÉHO ZÁVODU: 14:00
START HLAVNÍHO ZÁVODU: 15:00
START ZÁVODU HORSKÝCH KOL: 16:00
REGISTRACE ZÁVODNÍKŮ ZAČÍNÁ VE 12:30
A KONČÍ 30 MINUT PŘED KAŽDÝM ZÁVODEM

**DĚTSKÝ ZÁVOD JE
URČEN PRO HOLKY A
KLUKY DO 11 LET –
VYHRAJE KAŽDÝ**

**PRO VŠECHNY JE PAK PŘIPRAVENO
OBČERSTVENÍ I DOBRÁ MUZIKA**

TĚŠÍME SE NA VÁS
milan.lomoz@gmail.com

STŘEDNÍ ZDRAVOTNICKÁ ŠKOLA a STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA, Česká Lípa, příspěvková organizace

Učební obory

- Ošetřovatel *
- Truhlář
- Instalatér *
- Obráběč kovů *
- Strojní mechanik - zámečnick *
- Zemědělec - farmář *
- Elektrikář *
- Elektrikář - silnoproud *
- Pekař *
- Cukrář
- Číšník - servírka
- Kuchař
- Mechanik opravář motorových vozidel
- Kadeřník
- Lesnické práce (dvouletý obor „E“)
- Práce ve stravování (dvouletý obor „E“)

Maturitní obory

- Praktická sestra
Stipendijní program až 90 000 Kč
- Ekologie a životní prostředí

Nástavbové studium

- Podnikání
- denní/2 roky maturitní obor
- pro absolventy učebních oborů

- ★ V oborech se stipendijní podporou mohou žáci za 3 roky studia **získat až 27 000 Kč.**

- Během studia je možno u vybraných oborů získat:
řidičský průkaz (traktor, osobní a nákladní automobil)
svařovací průkazy
baristický kurz s osvědčením pro obor číšník
oprávnění na práci s motorovou pilou
a křovinořezem

škola, která tě připraví do života
www.skolalipa.cz

Chceš další informace?

- Navštiv nás na adrese
28. října 2707 v České Lípě

- nebo nás kontaktuj na
✉ sekretariat@skolalipa.cz
☎ 481 131 071
🌐 736 175 575
📱 Skolalipa